

ב"ה
חודש אייר

רחל טוענת "כי איננו"

אודות כתיבת שמו של חודש אייר (בנוגע לגט ושטרות בכלל) – יש ספק אם יש לכתוב "איר" ביו"ד אחת, או "אייר" בשתי יודי"ן. והמסקנא היא שיש לכתוב "אייר" בשתי יודי"ן, והסימן לזה – ש"אייר" ראשי תיבות אברהם יצחק יעקב רחל^[1], שהם כנגד ארבעת רגלי המרכבה.^[2]

ולכאורה אינו מובן^[3]: בשלמא אברהם יצחק ויעקב – הרי הם האבות. אבל בנוגע לאמהות – היו יכולים לבחור בכל אחת מהן, ולמה נבחרה רחל דוקא?

וביאור העניין: ידוע, שאברהם יצחק ויעקב הם שלושה הקוין דחסד-גבורה-תפארת^[4]: אברהם הוא מדת החסד, יצחק – מדת הגבורה, ויעקב – מדת התפארת. וההמשכה משלושת האבות (שלושה הקוין דחסד-גבורה-תפארת) הוא על ידי רחל דוקא (רגל רביעי שבמרכבה), כיון שרחל ענינה ספירת המלכות, וכידוע שההמשכה דכל הספירות היא על ידי ספירת המלכות דוקא.

וכן מצינו גם בנגלה דתורה – כמסופר במדרשי חכמינו ז"ל^[5] שהאבות ושאר האמהות לא הצליחו לפייס את הקב"ה על ידי טענותיהם, ורק על ידי טענתה של רחל, ש"רחל מבכה על בניה", ובאופן ש"מאנה להנחם", אזי נפעל הענין ד"קול ברמה נשמע"^[6], ועד שנעשה "ושבו בנים לגבולם"^[7]. ונמצא, שההתעוררות דאברהם יצחק ויעקב באה לידי פועל על ידי רחל דוקא.

ביאור הענין בעבודה – ובהקדמה: תוכן טענת רחל (שפעלה במקום שטענת האבות לא פעלה) הוא – "על בניה כי איננו". ולכאורה אינו מובן הלשון "איננו" (לשון יחיד) – הרי על-פי דקדוק צריך להיות "כי אינם", לשון רבים (שהרי קאי על "בניה")?

והביאור בזה – ש"כי איננו" קאי על הקב"ה^[8]: הענין ד"רחל מבכה" הוא על העדר גילוי אלקות אצל בני

ישראל בזמן הגלות, דהיינו – על כך שבזמן הגלות **הקב"ה** אינו נמצא בגילוי בבני ישראל. ועד כדי כך הוא ההעלם – שאפילו **צמאון** לגילוי אלקות **אינו בנמצא**.

וזהו תוכן הענין ד"רחל מבכה על בניה" בעבודה: דובר לעיל על דבר הענין דהתעוררות רחמים רבים, שכאשר מתבונן במצבו ובא על ידי זה לידי מרירות על ריחוקו מהקב"ה כו', הרי התעוררות זו פועלת בנפשו **צמאון** לאלקות.

וזהו הענין ד"רחל מבכה על בניה" – ההתבוננות בהענין ד"כי **איננו**", בגודל ירידתו ובגודל ריחוקו מאלקות, שמצד התבוננות זו עומד הוא בתנועה של **מרירות רבה**, ועד שבוכה ב"**נהי בכי תמרורים**". וכל כך גדלה בכייתו, עד שעל ידי זה נפעל הענין ד"קול ברמה נשמע" – ההמשכה והגילוי דהאבות, חסד-גבורה-תפארת שבנפש (כנזכר לעיל שהאבות הם בחינת חסד-גבורה-תפארת), שמתעורר באהבה ויראה לאלקות. ועד שענין זה חודר **בכולו**, עד שאפילו **הבשר הגשמי** רואה אלקות – כפי שיהיה כאשר "ושבו בנים לגבולם", שאז "וראו כל **בשר** יחדיו כי פי הוי' דיבר"^[9].

קטע משיחת ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, רשימת השומעים בלתי מוגה. תו"מ ה'תשי"ד ח"ב ע' 251.

[1] ראה רמ"א אה"ע סק"ו ס"ו ובבית שמואל שם סק"כ.

[2] ראה מאו"א א, פד.

[3] ראה גם שיחת ש"פ אחרי מבה"ח וער"ח אייר תשי"א ס"ב (תורת מנחם – התוועדות ח"ג ע' 59 ואילך).

[4] ראה ספר הערכים – חב"ד ערך אבות בתחילתו. וש"נ.

[5] פתיחתא דאיכ"ר כד.

[6] ירמ' לא, יד.

[7] שם, טז.

[8] ראה זהר ח"א רי, א. ח"ב כט, ב. ח"ג כ, ב.

[9] ישעי' מ, ה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה